

omtalte Ret til at faae Paaen. Naar den høitærede Indenrigsminister i Forbindelse dermed sagde, at Ordene „den til et Gaardbrug hørende Fæstejord“, netop kunde fortolkes saaledes, at Bestemmelsen fik Anvendelse paa det Tilfælde, hvor en Godseier tog Storstedelen af Jorden, men ikke hele Gaarden, saa siger jeg: Nei! disse to Begreber: „en Fæstegaard“ og „den til et Gaardbrug hørende Fæstejord“ faae deres Fortolkning i det Følgende. Der staaer nemlig „efter Lov . . . af 19de Februar 1861 § 2 eller Lov . . . af 21de Marts 1864“, og Lov af 19de Februar 1861 angaaer Fæstegaardes Udtagelse, hvorimod Lov af 21de Marts 1864 angaaer Udtagelse af den til et Gaardbrug hørende Fæstejord. Dermed er der givet den nødvendige Forklaring i selve Lovforslaget. — Jeg kommer derpaa til, hvad den ærede Indenrigsminister har udtalt, og da først til, hvad han udtalte i sin Egenstaaelse som saadan. Han er da af samme Mening som det ærede Medlem for Ribe Amts 2den Valgkreds, at Loven for en stor Deel vilde komme til at indeholde en Begunstigelse for Godseierne. Jeg siger dertil; dette er meget muligt; men naar Loven kommer til at indeholde Opfyldelsen af et Billighedskrav for den 10de Fæstefamilie, har jeg Intetsondelst imod, at den ogsaa kommer til at indeholde en Begunstigelse for Jorddrotten. Og hvad er endelig Meningen med, at det bliver en Begunstigelse for Jorddrotten? Meningen er til Slutningen dog den, at Bestemmelserne i nærværende Lovforslag kommer til at fremme Virkningerne af Loven af 19de Februar 1861. Har den høitærede Minister Noget imod dette? Jeg har det ikke. Saalænge vi have Loven af 19de Februar 1861 — og den have vi, selv den almindelige Fæsteafsløsningslov, der er bleven forelagt her i Thinget, gaaer ikke ud paa at hæve den, ligesom jeg ikke endnu har seet Noget stille Forslag om at ophæve den — saa lader os fremskynde dens Virkninger. Og at dette bliver til Gunst for Godseierne, vil jo kun sige, at det fremskynder Virkningerne af Loven af 19de Februar 1861. Den Fordring altsaa, at Lovforslaget ikke alene skal ramme, hvad det sigter til, men tillige ikke maa ramme nogetsondelst Andet, er for stor

en Fordring; rammer det, hvad det sigter til, og rammer det derhos ikke noget i og for sig Slet og Forkasteligt, saa tror jeg, at det dermed anbefaler sig selv. Den høitærede Indenrigsminister sluttede jo ogsaa med at sige, at han for sit Vedkommende Intet havde imod Loven, men kunde modtage den. — Derimod ere de Indvendinger, som hans ærede Collega, Finantsministeren, gjennem ham fremsatte, af noget større Betydning. Jeg vil dog hertil sige, at jeg ret meget havde ønsket, at den høitærede Finantsminister, som var tilstede ved Sagens 1ste Behandling, og som har været tilstede just ikke ved nogen af Udvalgets Forhandlinger, men ved Rigsdagen, medens Sagen har været i Udvalg, og som jeg paa Udvalgets Begne har tilladt mig at henvende mig til paa flere Punkter af Sagens Behandling — jeg siger, at jeg ret havde ønsket, at han, dengang jeg overrakte ham de Forslag, vi havde stillet, havde fremsat nogle af de Indvendinger, han nu har fremsat her igjennem den høitærede Indenrigsminister. De ere desværre ikke komme før, og vi maae altsaa tage dem nu i det Dieblis, vi have faaet dem. Men jeg tror heller ikke, at de ere saa store, at de skulde kunne forhindre noget Medlem i at stemme for de Forslag, Udvalget har stillet, eller for det oprindelige Forslag. Hvad gaae de nemlig ud paa? De gaae ud paa, at det i Almindelighed skulde være Tilfældet ved Salg af Fæstegaarde, at der udbetaltes $\frac{1}{4}$ af Kjøbesummen. Det er nu meget vanffeligt at kunne sige, hvilken i Almindelighed Udbetalingens Størrelse er; men jeg vil dog bemærke, at der er mange Tilfælde, hvor Udbetalingen kun er $\frac{1}{5}$, og lægger man dette til Grund, vil den Brø, som Fleertallet har opstillet, nemlig $\frac{4}{5}$, være fuldstændig correct. Om der er flere Tilfælde, hvor Udbetalingen bliver sat til $\frac{1}{4}$, end hvor den bliver sat til $\frac{1}{5}$, kan jeg ikke sige; men jeg tvivler ogsaa paa, at den høitærede Finantsminister kan sige det. Ministeren mener fremdeles, at Raadet er for for langvarigt. Ja, Forslaget, saaledes som det lød, dengang det blev forelagt her af mig, gif ud paa en Opfyldelse efter en vis Tids Forsløb; Fleertallet har forandret dette, og deri har jeg været fuldstændig enig. Men,